

«ТВОРЧЕ МНОГОЛІТТЯ»: ВІДБУЛАСЯ МІЖНАРОДНА ЖУРНАЛІСТСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ДО 90-РІЧЧЯ ПРОФЕСОРА ОЛЕКСАНДРИ СЕРБЕНСЬКОЇ

90-річний ювілей видатного українського мовознавця, заслуженого професора Львівського університету, академіка Академії наук вищої освіти України Олександри Антонівни СЕРБЕНСЬКОЇ став чудовою нагодою для журналістів та філологів із усієї країни зібратися у Львові, щоб обговорити актуальні проблеми сучасної журналістики, комунікативістики й медіа-технологій. 1-2 березня 2019 року факультет журналістики ЛНУ ім. Івана Франка за підтримки Львівської обласної організації Національної спілки журналістів України проводив Міжнародну науково-практичну конференцію «Засоби масової інформації в умовах інформаційно-психологічної і військової агресії Російської Федерації проти України». Взяти участь в авторитетному науковому форумі, присвяченому славному ювілею професора Сербенської, зголосилися майже дві сотні теоретиків і практиків друкованого й мовленого Слова – переважно вихованців самої Олександри Антонівни.

Урочисте відкриття конференції відбувалося в Дзеркальній залі Університету. Понад 70 учасників, які вирішили особистою присутністю вшанувати професора

Сербенську, заповнили всі вільні місця – декому навіть довелося стояти при вході. Відкрив засідання декан факультету журналістики, професор Іван Крупський. Після короткого вступного привітання Іван Васильович виголосив традиційне «слово про ювіляра».

Деякі факти життя Олександри Сербенської справді гідні подиву! Так сталося, що саме в 2019 році персональний 90-літній ювілей Олександри Антонівни примножився кількома іншими «круглими» датами: 60 років тому розпочалася її наукова і педагогічна діяльність у Львівському університеті, а з 1973-го (тобто вже 45 років) вона нерозривно пов'язана з факультетом журналістики. Однак лекції професора Сербенської мали змогу слухати студенти не лише нашого Університету, а й багатьох інших закладів вищої освіти України, Польщі, Словаччини, Болгарії. В на-

уковому доробку ювілярки – десятки навчальних посібників, підручників і словників, за якими сьогодні навчаються в усіх університетах України, а головне – тисячі вдячних вихованців, успішних журналістів і редакторів, для яких всі болі й радощі студентських років закодовані в сакраментальній у журналістських колах фразі: «Та якби не Сербенська, ще невідомо, ким би я став...» Воістину – найвищий рівень визнання!

Ректор Львівського університету, член-кореспондент НАН України, професор Володимир Мельник наголосив на особливій місії багатьох видатних постатей, чії імена навечно вписані в історію Університету. «Професори Євген Лазаренко, Іван Денисюк, Роман Іваничук, Іван Вакарчук, Василь Лизанчук, Андрій Содомора, Михайло Зарічний, Тарас Салига і ще десятки наших сучасників, які своєю творчістю, своєю українською поставою творять ту академічну атмосферу, яка і є Університетом. У колі цих людей, безперечно, давно сяє ім'я Олександри Антонівни Сербенської. Мов зірка, що запалює вогонь світла, вона займає почесне місце на небосхилі української культури, бо без неї вже немає України. Дай Боже вам творчого багатства, Олександро Антонівно! Ми вас любимо, поважаємо й хотіли б працювати разом ще довгі й довгі роки!» – підсумував Ректор.

До вітань долучився перший заступник Голови Львівської обласної ради, випускник факультету журналістики 1997 року Андрій Білоус. Від імені всього депутатського корпусу Львівщини він привітав Олександру Сербенську зі славним ювілеєм, зачитав листа від Голови Львівської обласної ради Олександра Ганущина і вручив нагрудний знак. Андрій Білоус зазначив, що має особливі сентименти до своєї колишньої викладачки і щиро подякував за її велику працю, науку, наставництво та розуміння.

Львівську обласну державну адміністрацію представляла директор департаменту освіти і науки Любомира Мандзій. Із невідомим хвилюванням і зворушенням подякувала Олександрі Сербенській за її титанічну роботу з утвердження й розвитку

рідного слова, а також нагородила ювілярку почесною грамотою Львівської облдержадміністрації. «Ваша праця і наполегливість є для нас, молодих, справжнім зразком для наслідування», – зазначила Любомира Мандзій.

Третій представник влади – заступник міського голови Львова з питань розвитку Андрій Москаленко – хоч і припізнівся на початок урочистого засідання, виявився найкрасномовнішим у привітаннях. «Якщо спитати в когось із моїх знайомих, які працюють у медіа або ж навчалися на факультеті журналістики, про трьох людей, до яких вони завжди прийдуть порадитись, або ж які для них є моральним авторитетом, то кожен із них назве Вас. Для мене дуже велика честь жити в одному місті разом з Вами. Ви – жива легенда Львова», – зазначив Андрій Москаленко. На пошанування видатних здобутків Олександри Сербенської у науковій, педагогічній і громадській діяльності та з нагоди 90-річчя від дня народження він вручив ювілярці відзнаку «Золотий герб міста Львова».

Дві години тривало ювілейне вшанування професора Сербенської. Десятки вдячних спогадів, вітань і щирих побажань довгих років життя і продуктивної праці, що прозвучали того ранку в Дзеркальній залі, годі вмістити в один звіт. Особливо численними були делегації від академічних спільнот Львова та інших міст України. Від рідного Львівського університету ювілярку вітали представники філологічного факультету на чолі з деканом, професором Святославом Пилипчуком, Голова профспілкової організації працівників Університету Володимир Качмар, а також, звісно, всі шість кафедр факультету журналістики ЛНУ ім. Івана Франка.

Інститут журналістики Київського національного університету імені Тараса Шевченка представляла доцент кафедри видавничої справи та редагування, вихованка львівського «журфаку» Ярослава Прихода, яка від однокурсників (!!!) Олександри Сербенської передала сердечні вітання і дуже цікавий презент – оформлений у картину фрагмент випускного альбому (1958 р.) з портретом Олександри Антонівни – студентки-випускниці філологічного факультету Львівського педагогічного інституту (тепер – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка).

Ще одна вихованка професора Сербенської, сьогодні сама професор, декан факультету журналістики Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука Ольга Мітчук привезла вітання із Рівного: «Ми, ваші учні, можемо з честю сказати, що взяли ваші знання, розвіялись по світу і творимо нову галактику – імені Олександри Антонівни Сербенської».

Поважну делегацію на чолі з деканом факультету філології і журналістики, професором Тетяною Вільчинською відрядив Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка. За словами Тетяни Пилипівни, тернопільські філологи і журналістикознавці вважають себе послідовниками Олександри Сербенської у мовознавчій царині, а кафедра журналістики, як зазначив у вітальному слові її співробітник, кандидат наук із соціальних комунікацій Олександр Вільчинський, значною мірою завдячує своєму появу саме професору Сербенській, яка активно залучена у навчальний процес кафедри.

Від Житомирського державного університету імені Івана Франка приїхав привітати ювілярку професор кафедри видавничої справи, редагування, основ журналістики та філології Зіновій Партико. Слід зазначити, що свою викладацьку діяльність у Львівському університеті Зіновій Васильович починав саме під керівництвом Олександри Антонівни, й за ті чудові п'ять років плідної співпраці професор щиро подякував своїй наставниці.

Чимало вдячних учнів і послідовників професора Сербенської працює й у львівських закладах вищої освіти. Від колективу кафедри медіакомунікацій Української академії друкарства привітали ювілярку завідувач кафедри, професор Надія Зелінська та доцент цієї кафедри Наталія Черниш. Школу журналістики Українського

католицького університету гідно представила завідувачка кафедри журналістики, доцент Вікторія Бабенко – одна з улюблених вихованок Олександри Сербенської.

Власне вихованців – і колишніх, і тих, хто ще сьогодні має привілей слухати лекції професора Сербенської, – чи не найбільше зібралося того дня у Дзеркальній залі. Випускники різних років, які зараз успішно працюють у багатьох засобах масової інформації України і за кордоном (Українське національне інформаційне агентство «Укрінформ», газета «Урядовий кур'єр», журнал «Бескиди» та ін.), внесли в академічну виваженість привітань колег-науковців сентиментальні нотки ностальгії та родинного затишку. Сльози розчулення позавчорашніх студентів, кілька разів мимохіть мовлене професорське «Ви ж мої діти!.. Пам'ятаю кожного з вас!» і – обійми, поцілунки, квіти, знову обійми... А нинішні студенти-журналісти – такі тривожні й збентежені урочистістю моменту – вивершили церемонію вшанування улюбленої професорки, можливо, навіть не до кінця усвідомлюючи, з якою людиною-легендою вони щойно обіймалися.

Творчі колективи Львівського університету також доклали свою частку у творення урочистої атмосфери засідання. Народний дівочий хор «Ліра» виконав відомі народні пісні «Тече річка» та «Ой, підю я до млина», а народна капела бандуристок «Зоряниця» розтопила серця учасників конференції неперевершеними композиціями «Зозуля закувала серед ночі» та «Ой, летіли гусоньки».

Коли стихли мідні труби, слово взяла сама ювілярка. Із висоти прожитих літ Олександра Антонівна з притаманним їй тонким гумором оцінила віншувальне дійство, що тривало майже дві години: «Моєї заслуги в тому, що я народилася, немає. Тому я вважаю все це дійство присвяченим педагогічній діяльності, виявом поваги і любові до студентства. А ще вважаю цей день днем вдячності. Без цієї честоти ми втрапляємо у сіті Сатани. Тому я безмежно вдячна – передусім Богові, що дав дожити до цих років, а також своїй родині, яка не дала загинути в пожарах війни і післявоєнного лихоліття. Маю велику вдячність і цьому домові, де патро-

ном великий Франко, а також усім ректорам Університету, з якими мені довелося працювати».

Виважене й шляхетне подячне слово Олександри Сербенської, скероване до всіх присутніх у Дзеркальній залі, надихнуло кожного глибше замислитись про суть і значення понять «еліта» й «елітарність». «Я завжди шанувала тих людей, які хочуть бути елітою – в усьому, – наголосила ювілярка. – Я щаслива, що живу серед людей, які розуміють ціну праці, які розуміють спосіб пізнання Істини і наукових пошуків. Для мене своєрідним мотто життя завжди були слова Франка:

«Мов планета блудна, я лечу

В таємничу безодню

І один чую дотик іще –

Дивну руку Господню».

Слухайте цю руку. Але, як кажуть, до Бога взивай, а рук прикладай».

Тож – до праці! Бо саме в ній – джерело елітарності, як це переконливо довела своїм життям професор Сербенська.

Після перерви на каву конференція продовжила роботу у форматі пленарного засідання, під час якого було виголошено вісім змістовних доповідей. Науковці з університетів Києва, Одеси і Львова проаналізували у них широке коло питань: від концептуальних міркувань про журналістську правду і постправду в контексті гібридної війни Російської Федерації проти України – до цілком конкретних проблем трансформації професії журналіста в цифровому середовищі.

Наступного дня, 2 березня, учасники міжнародної конференції продовжили працювати в шести проблемно-тематичних секціях («Ідея державності як концептуальна засада української преси», «Теле- та радіопростір України перед сучасними викликами», «Сучасні орієнтири української журналістики: від теорії до практики», «Зарубіжний досвід розвитку традиційних та нових ЗМІ», «Медіатекст: сучасні концепти, інновації, жанрово-стильові різновиди» та «Нові медіа: тренди і тенденції розвитку»), а також взяли участь у роботі круглого столу «Співвідношення медійних і психологічних трансформацій в умовах сучасних воєн», який модерували соціальний психолог Олег Покальчук і директор Інституту суспільно-економічних досліджень Юрій Мироненко.

Ігор ПОЛЯНСЬКИЙ,

асистент кафедри зарубіжної преси та інформації факультету журналістики
Львівського національного університету імені Івана Франка.

Фото – прес-служби факультету журналістики.